

א) לעיל ד. טו. לקמן יט.
ב) עיין לעיל דף יא.
ג) לעיל ד ע"א וצ"ב.

ליקוטי רש"י

בית שנפחת. גגו וגגין שלהם חלקים הן ושון ולא משופעם ונפחת הגג צלמלעו. וסיבך. צסכך כשר על פי הפחת ונמלא סכך הכשר מופלג מן הדפנות לכל זד [לעיל ד.]. (תנן) וכן חצר המוקפת אכסדרה. וגג אכסדרה מפקק בין מחילות הצמים לאויר שסיבך עליו, אם יש צרוחז הגג ד' אמות פסולה דמו לא מהני לה מחילות הצמים [לקמן יט].

הגהות וצינונים

א) ברש"י שבריי"ף הלשון לסכך פסול הכ"ל מן: צ"ל ונשמעין (מראה אש: ג) בדפוד"ר במה שנחשבו כסתום:

לעזי רש"י

ק"ו שטר"א. פירוש חז"ר המוקפת אכסדרה.

סוכה

פרק ראשון

סוכה

יז.

קד א מ"י פ"ה מהל' סוכה הלכה כ טו"ט"ע א"ח סימן תרל"ג סעיף ג: קד ב מ"י שם הלכה יד סמוג עשין מג טו"ט"ע א"ח שם סעיף א: קו ג מ"י שם הלכה כ טו"ט"ע שם סעיף ג: קו ד מ"י שם טו"ט"ע שם סעיף ג:

רבינו חננאל

ומסקנא דשמעתא כו' יוסי דהא אורתבין מחצלת ז' ומשהו מתרת בסוכה משום דופן ואוקימנא בסוכה גדולה ומשלשלין דפנות מלמעלה למטה ולא עוד שרבי יוסי נמוקד עמו והא דר' אמי אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ז' טפחים. הא דאמור רבנן דבי רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים] וסכך פסול פוסל בד' טפחים. ואקשי רבה עליה ומה אילו איכא סכך פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לד' כשרה [מליא בשפודין מאי פסולה] ולא יהא האויר החמור דפוסל בג' טפחים כסכך פסול הקל ממנו [דאינון] פוסל עד שיהיה בו ד' טפחים. ואמרו לי לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים כדתנן הרחיק את הסיבך ג' טפחים פסול סכך פסול בד' אמות כדתנן בית שנפחת וסיבך על גביו אם יש בין סיבך לכותל ד' אמות פסול ואילו איכא פחות סכך פסול פחות מד' אמות משלשה משלימו לד' אמות כשרה [מליא בשפודין מאי פסולה] ולא יהא האויר חמור דפוסל בשלשה טפחים כסכך פסול דפוסל בד' טפחים

מתני' הרחיק הסיבך מן הדפנות. לאו צגצה קאמר אלא צמטכה: פסול. לאויר פוסל בשלשה אפילו מן הזד. ומכאן אני אומר ומפרש הא דאמרין שצסכך פסול מן הזד אמרין דופן עקומה להכשיר עד ארבע אמות היינו דחשבינן לסכך כאלו^א מן הדופן ונעקס ונכפף למעלה וצאוירה ליכא למימר הכי ואיני מפרש רואין את הדופן כאלו הוא עקום והולך תחת הסכך פסול ומגיע לסכך כשר ומוציא את הפסול מן הסוכה דאם כן גס גצי אויר נמי נימא הכי: בית שנפחת וסיבך בו'. גגו נפחת צלמלעו רחוק מן הדפנות לכל זד וסיבך על הפחת צלמלעו ונמלא תקרת הצית שהיא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי^ב מפסקת צין דפנות לסכך כשר: אם יש מן הסיבך. הכשר ולכותל ד' אמות פסול דצארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עקומה אצל צפחות כשרה הלכה למשה מסיני רואין תקרת הצית כאלו היא הדופן שנעקס^ג למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול הסוכה ולא י"שן תחת זה: וכן חצר המוקפת אכסדרה. כל חצר שצעה"ס לפני הצמים והצמים פתוחין לו חצר זו מוקפת צמים מתוכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הצמים עשו אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לזד החצר יש עליה תקרה וזה סיבך על גצה כל אוירה של כל חצר שצלמלעו היקף אכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחילות הצמים המפסיקות צין צמים לאכסדרה ונמלאת תקרת האכסדרה מפסקת סביב צין סכך לדפנות אם יש צרוחז האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דאמרין דופן עקומה. דוגמא לדבר קלוישטר"א צלשון אשכנז של איזה אומות הם הגלחים שיש לה אויר שיש צה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקיפוח. סביב צין סכך פסול לדפנות צדד המקבל טומאה וצלמלעו נתן הסכך כשר: אם יש. תחת הסכך פסול ד' אמות פסולה אף הסכך כשר לפי שאין לה מחילות פחות מכאן כשרה דאמרין

מתני' הרחיק את הסיבך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה^א בית שנפחת וסיבך על גביו אם יש מן הכותל לסיבך ארבע אמות פסולה^ב וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה סוכה גדולה שהקיפוח בדבר שאין מסככין בו אם יש תחתיו ארבע אמות פסולה: גמ' כל הני למה לי צריכא דאי אשמעינן בית שנפחת משום דהני מחיצות לבית עבדן אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחיצות לאו לאכסדרה עבדי אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרתי משום דסככין סכך כשר הוא אבל סוכה גדולה שהקיפוח בדבר שאין מסככין בו דסככה סכך פסול הוא אימא לא צריכא אמר רבה אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי י אויר פוסל בשלשה סכך פסול בארבעה ואמינא להו אנא אויר דפוסל בשלשה מנא לכו דתנן הרחיק את הסיבך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה סכך פסול גמי לא ליפסיל אלא בארבע אמות דתנן בית שנפחת וסיבך על גביו אם יש בין הסיבך לכותל ד' אמות פסולה ואמרו לי בר מינה דההיא דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה ואמינא להו אנא מה אילו איכא י סכך פסול פחות מארבעה ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפודין מאי פסולה ולא יהא אויר הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבעה ואמרו לי אי הכי לדידך נמי דאמרת סכך פסול בארבע אמות מה אילו איכא סכך פסול פחות מד' אמות ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפודין מאי פסולה לא יהא אויר הפוסל בשלשה כסכך פסול בארבע אמות ואמינא להו אנא מאי בשלמה לדידי דאמינא ארבע אמות משום

ומשהו דכוותיה פריך פ"ק דעירובין (דף י:): דאמר רב יהודה מצוי שהוא רחב ט"ו אמה מרחיק שתי אמות ועושה פס ג' אמות ופריך ואמאי יעשה פס אמה ומחלה וירחיק שתי אמות ויעשה פס אמה ומחלה וליכא לשנויי הכא כדמשני התם דאמי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות מג' כלצוד דמי והוא ליה כסתום דאפילו עשה כל דפנות הסוכה קנה קנה צפחות מג' כשרה כדתינא לעיל (דף י:). דופן סוכה כדופן שצת וצלצד שלא יהא צין קנה לחצרו ג' טפחים ואין שייך לחלק כלל צין סוכה של ג' דפנות לסוכה של ארבעה ועוד קשיא טפי דצשני פסין שיש צלל אחד חצי טפח ומשהו סגי דמוקי חד צפחות מג' סמוך לדופן ואידך מוקי צפחות מג' סמוך לראשון וי"ל משום דאמרין צסוף פ"ק דעירובין (דף טו:): דכל מחילה שאינה של שתי וערב אינה מחילה ואם היו שני פסין שאין צלל אחד ארבעה הויה לה כמחילה של שתי: אויר פוסל. כל הסוכה צלששה צין צלמלעו צין מן הזד סכך פסול פוסל כל הסוכה צארבעה צלמלעו כגון שהוא רחוק מן הכותל ארבע אמות דאינו יכול לצטלו משום עקימת דופן ונמלא חוץ צין כשר לכשר ודוקא כשמתחיל מדופן האמלעני ומהלך על פני כל הסוכה עד הפתח דהשתא חוץ האויר או הפסול צין כשר לכשר וליכא ג' דפנות לא לזה ולא לזה אצל אם מתחיל מן הדופן צצצד ומהלך עד הדופן שצנגדו אם נשאר מן הכשר לזד הדופן האמלעני כשיעור הכשר סוכה כשרה דהא אית לה ג' דפנות ושל זד הפתח פסולה והיכא דהאויר או הפסול אין מהלכין על פני כל הסוכה כגון דאיכא צלמלעו סוכה ג' על ג' אויר או ארבעה על ארבעה סכך פסול אם ממנו ועד הדופן האמלעני כדי הכשר סוכה הכל כשר צין מה שצצדדין צין מה שצצד הפתח ואפילו מה שיוצא לחוץ לגמרי דהואיל והכל מחובר לשיעור הכשר סוכה הרי זה כפסל היוצא מן הסוכה דניתר צלא דפנות כדאמרין [לקמן] (דף טו.) דנידונין כסוכה ואפשר אפי'

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האמלעני מנטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האויר והפסול חוצצין מאחר שהכשר מתחבר יחד דרך הזדדים: אויר איכא סכך פסול פחות מארבעה ואויר פחות מג' מאי כשרה. דאין צאויר שיעור לפסול ואין צסכך פסול שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו שיעוריהו להדדי כדאמרין ומיהו היכא דאיכא שני טפחים סכך פסול ושנים של סכך פסול ואויר מפסיק ציניהם פחות מג' איכא לספוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה דשמה כיון דאויר מפסיק ציניהם לא מנטרפי או שמה כיון דאין צאויר ג' מנטרפין ומיהו היכא דאיכא צפסוליס ד' ואויר פחות מג' מפסיק ציניהם אין האויר משלימו לארבעה צמה שחוצצו^א כסתום מחמת לצוד דלא אמרין לצוד להחמייר:

הצג

ונמלא חוץ צסוכה צין כשר לכשר וארבעה הוי מקום חשוב להיות חליצה: ואמינא אהו אנא. תשובה לצריהם: ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה. ואויר צצצדו פחות משלשה מאי אמריתו ציה: כשרה. דליכא שיעור סכך פסול: מלייה. לההיא שיעורא צשפודין דאסור לסכך צהן משום מקבלי טומאה והויה צה ארבעה טפחים מסכך פסול: מאי. אמריתו ציה: פסולה. דאיכא חליצה ארבעה ומתחילה כשהיה אויר שהוא חמור היתה כשרה ועכשו שנהפך להיות קל נפסלה: לא יהא אויר. חמור שפוסל צג' פוסלה לסוכה זו כסכך פסול שהוא קל שאינו נפסל אלא צארבעה: אמרו לי אי הכי לדידך נמי. דאמרת שיעור סכך פסול ד' אמות דלית לך דטעמא דמתניתין משום דופן עקומה אלא זהו שיעורא לפסול אפילו צלמלעו אף זו תשובתך ומה אילו כו' ואויר פחות מג' צצצד: בשלמה לדידי דאמרי ארבע אמות. דקמני מתניתין פסולה הא פחות כשרה: משום